

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНТЕРНЬЮЗ
У К Р А Ї Н А

РАДА
НАСТУПНЕ ПОКОЛІННЯ

**Досвід відновлення зруйнованої
спортивної та молодіжної інфраструктури
в державах-членах ЄС**

Квітень 2024

Зміст

Хорватія.....	3
Греція	4

У довідці представлено приклад відновлення зруйнованої внаслідок війни інфраструктури Хорватії. З огляду на вузьке спрямування теми, у довідці також було проаналізовано досвід Греції з реконструкції занедбаних спортивних об'єктів. Обмеженість кількості країн пояснюється відсутністю релевантних прикладів відновлення зруйнованої спортивної та молодіжної інфраструктури в державах-членах ЄС. Відновлення країн Європи від наслідків Другої світової війни, зокрема, Німеччини, є нерелевантним для цього матеріалу, оскільки відбудова мала комплексний підхід через масштаби руйнувань. Під час аналізу джерел також не було виявлено прикладів відновлення спортивної інфраструктури зруйнованої внаслідок природніх катаклізмів.

Матеріали розроблено Програмою USAID RANG з метою аналітичної підтримки роботи Парламенту. Цей документ став можливий завдяки підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку. Його зміст є виключно відповідальністю автора або авторів і не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США.

Хорватія

За наявними оцінками, унаслідок війни за незалежність 1991 – 1995 років у Хорватії було 180 тис. зруйнованих будинків (понад 10% всього житлового фонду) і 25% зруйнованої економіки¹.

На початку 2000 року, постраждали від війни райони все ще потерпали від недостатньої уваги до програм економічного відновлення та соціальної інтеграції на територіях, куди поверталися біженці. Складна економічна ситуація, безробіття, пошкоджена або зруйнована інфраструктура, а також забруднення територій наземними мінами були основними перешкодами на шляху до сталого добробуту постраждалих від війни груп населення. У 2005 році за фінансової підтримки Світового банку в країні розпочалася імплементація Проекту соціального та економічного відновлення Хорватії (англ. Croatia Social and Economic Recovery Project, CSERP)².

CSERP³ – це багатогалузевий проєкт відновлення, спрямований на соціально-економічний розвитку районів Хорватії, що постраждали від війни, або т. зв. «територій особливої державної уваги» (англ. Areas of the Special State Concern, ASSC).

CSERP був розроблений для вирішення постконфліктних проблем Хорватії і наголошувала на підході "знизу-догори" та орієнтації на попит. Шляхом надання грантових коштів вона підтримувала розвиток маленьких і середніх підприємств, кооперативів, ремісничої діяльності, а також ініціативи з працевлаштування. Проєкт також надав гранти муніципалітетам, громадам, неурядовим організаціям та місцевим організаціям, таким як дитячі садки, школи, молодіжні організації, центри для людей літнього віку, бібліотеки, установи соціального забезпечення та культурні центри, з метою посилення соціальної інтеграції через покращення доступу до послуг на рівні громад для постраждалих від війни та малозабезпечених людей⁴.

У межах 1-го компоненту «Інвестиції в громаду» здійснювалося фінансування трьох типів проєктів: соціальна інтеграція, економічне відродження та інфраструктура малих громад⁵. Проєкти фінансування інфраструктури малих громад стосувалися

¹ Croatia within (croatianhistory.net)

² <https://reliefweb.int/report/croatia/post-conflict-reconstruction>

³ World Bank Document

⁴ <https://reliefweb.int/report/croatia/post-conflict-reconstruction>

⁵ World Bank Document ст. 3

відновлення невеликих об'єктів соціальної та економічної інфраструктури (заклади охорони здоров'я та культури, ринки, під'їзні дороги, малі мости, системи водопостачання, зрошення та водовідведення, відновлення лісів та переробка рідких відходів)⁶. Водночас у цьому компоненті та типі проєктів не згадується відновлення спортивної інфраструктури.

Греція

Під час аналізу джерел не було виявлено інформації щодо відновлення зруйнованої спортивної чи молодіжної інфраструктури. Водночас досвід Греції є цікавим з іншого боку.

У 2004 році Греція приймала Олімпійські ігри. На підготовку до Ігор було витрачено 8,5 млрд євро⁷. Хоч значна подія дала поштовх для розвитку спортивній (та іншій) інфраструктурі країни⁸, двадцять років потому Олімпіада в Афінах згадується і тривалими затримками⁹ в підготовці спортивних локацій¹⁰.

Декілька факторів вплинули на занедбаність спортивної інфраструктури в Греції, що була споруджена для Олімпійських ігор, а саме:

- фінансові обмеження: після Олімпіади Греція зіткнулася з економічними проблемами, які вплинули на утримання та обслуговування спортивних об'єктів. Утримання деяких об'єктів стало фінансово обтяжливим, що призвело до їх занедбаності або знесення;

- відсутність планів сталого використання: деякі олімпійські об'єкти були побудовані без чітких планів використання після завершення ігор, що призвело до труднощів у пошуку сталого використання цих об'єктів;

- містобудівні проєкти: у деяких випадках олімпійські об'єкти були розташовані на територіях, призначених для містобудівних проєктів після завершення Ігор. Як

⁶ Там само, ст. 3-4

⁷ <https://www.france24.com/en/live-news/20240321-lessons-of-2004-athens-olympics-resist-the-building-urge>

⁸ <https://olympics.com/ioc/news/athens-infrastructure-boosted-by-olympic-games-2004>

⁹ <https://www.theguardian.com/sport/2003/mar/26/olympicgames>

¹⁰ <https://www.insidethegames.biz/articles/1144355/athens-2004-the-squandered-legacy>

наслідок, деякі об'єкти були знесені, щоб звільнити місце для нової інфраструктури або планів перепланування¹¹.

У липні 2021 року Уряд Греції представив план залучення коштів ЄС і приватних фондів для реконструкції свого найбільшого спортивного комплексу, який приймав Олімпійські ігри 2004 року, але з тих пір продовжував занепадати¹². Греція, яка постраждала від затяжної фінансової кризи, сподівалася отримати кошти з фонду постпандемічного відновлення ЄС. Очікувалося, що уряд отримає понад 40 млн євро з цього фонду, а також очікувані додаткові приватні інвестиції в розмірі понад 100 млн євро на капітальний ремонт стадіону до 2023 року¹³.

Проєкт має бути закінчений до 30 червня 2024 року та включає багато елементів, зокрема, обстеження металевих конструкцій, ремонт, технічне обслуговування та заміну металевих конструкцій і полікарбонатних дахів, роботи з енергозбереження, дослідження із точки зору сталого розвитку та інше¹⁴.

¹¹ <https://www.france24.com/en/live-news/20240321-lessons-of-2004-athens-olympics-resist-the-building-urge>

¹² <https://greekherald.com.au/news/greece-announces-major-revamp-for-abandoned-olympic-venue-by-2023/>

¹³ <https://www.reuters.com/world/europe/greeces-neglected-former-olympic-venue-get-major-revamp-by-2023-2021-07-20/>

¹⁴ <https://www.ot.gr/2023/10/02/english-edition/the-plan-for-the-renovation-and-re-operation-of-the-athens-olympic-stadium-facilities/>